

Evropski varuh
človekovih pravic

Prevod te strani je bil narejen s strojnim prevajanjem [Povezava]. Strojni prevodi lahko vsebujejo napake, ki bi lahko zmanjšale jasnost in natančnost, zato varuhinja človekovih pravic ne prevzema odgovornosti za kakršna koli odstopanja. Za najzanesljivejše informacije in pravno varnost glejte zgornjo povezavo z izvirno različico v jeziku angleščina. Za več informacij si oglejte našo [jezikovno in prevajalsko politiko](#) [Povezava].

Sklep o preiskavi na lastno pobudo o tem, kako Evropska komisija spremlja strukturne in investicijske sklade EU, da bi zagotovila njihovo uporabo za spodbujanje pravice invalidov do samostojnega življenja in vključevanja v skupnost (OI/2/2021/MHZ)

Odločba

Primer OI/2/2021/MHZ - **Preiskava uvedena dne** 03/02/2021 - **Odločba z dne** 27/04/2022 - **Zadevna institucija ali organ** Evropska komisija (Nadaljna preiskava ni utemeljena) |

Preiskava se je nanašala na to, kako Evropska komisija spremlja, da države članice uporabljajo sredstva iz strukturnih in investicijskih skladov EU za spodbujanje pravice invalidov in starejših do samostojnega življenja in vključevanja v skupnost (deinstitucionalizacija), ter ali Komisija v nasprotnem primeru uporabi sankcije.

Med preiskavo je varuh človekovih pravic prejel prispevke nacionalnih varuhov človekovih pravic in organizacij civilne družbe.

Varuhinja človekovih pravic je ugotovila, da bi Komisija lahko zagotovila jasnejše smernice o potrebi po spodbujanju deinstitucionalizacije v okviru uporabe skladov ESI. Menila je tudi, da bi Komisija lahko sprejela ukrepe za izboljšanje spremljanja dejavnosti, financiranih iz evropskih strukturnih in investicijskih skladov, in da bi morala sprejeti bolj proaktiven pristop k izvrševanju, zlasti kadar so izraženi pomisleki, da so dejavnosti, ki se financirajo iz evropskih strukturnih in investicijskih skladov, v nasprotju z obveznostjo spodbujanja deinstitucionalizacije. Varuhinja človekovih pravic je poudarila tudi, da je treba biti še posebej pozoren v zvezi s sredstvi, ki se uporabljajo v okviru mehanizma za okrevanje in odpornost.

Varuhinja človekovih pravic je preiskavo zaključila z desetimi predlogi za izboljšanje smernic, ki jih je izdala Komisija, in postopka spremljanja. Poudarila je, da mora Komisija zaradi dodatnih programov financiranja, vzpostavljenih kot odziv na pandemijo COVID-19, in nedavnih sprememb veljavnih pravil hitro ukrepati.

Varuhinja človekovih pravic bo razmislila o ponovni obravnavi tega vprašanja v prihodnosti, da bi ocenila napredek.

Ozadje preiskave na lastno pobudo

1. EU je pogodbenica Konvencije ZN o pravicah invalidov, katere določbe so zdaj sestavni del prava EU [1]. Člen 19 Konvencije o pravicah invalidov določa, da pogodbenice Konvencije „*priznavajo enako pravico vseh invalidov do življenja v skupnosti z enakimi možnostmi kot drugi ter sprejmejo učinkovite in ustrezne ukrepe, s katerimi invalidom omogočijo polno uživanje te pravice ter njihovo polno vključenost in udeležbo v skupnosti*“. EU je samostojno življenje in pravico do socialne vključenosti opredelila kot pristojnost EU [2].

2. „Deinstitucionalizacija“ [3] je poseben cilj Konvencije o pravicah invalidov. Odbor ZN za pravice invalidov [4] je dejal, da nadaljnje naložbe v institucionalno oskrbo ovirajo polno uresničevanje pravice do samostojnega življenja in so vključene v skupnost. [5] Odbor ZN je priporočil, da „*EU razvije pristop za usmerjanje in spodbujanje deinstitucionalizacije ter okrepi spremljanje uporabe evropskih strukturnih in investicijskih skladov, da se zagotovi njihova uporaba izključno za razvoj podpornih storitev za invalide v lokalnih skupnostih in ne za obnovo ali širitev institucij*“. Odbor je tudi priporočil, naj EU „*zamrzne, umakne in izterja plačila, če je kršena obveznost spoštovanja temeljnih pravic*“. [6]

3. „Uredbe o skupnih določbah“ [7] [8] določajo pravila, ki urejajo evropske strukturne in investicijske sklade (v nadaljnjem besedilu: skladi ESI). Navajajo, da bi bilo treba sklade ESI izvajati na način, ki spodbuja prehod z institucionalne oskrbe na oskrbo v družini in skupnosti [9].

4. V prejšnjih preiskavah na podlagi pritožb je Evropski varuh človekovih pravic poskušal preučiti, kako dosledno se to uporablja. [10] Organizacije civilne družbe še naprej izražajo pomisleke glede uporabe sredstev EU za izgradnjo ustanov za institucionalno oskrbo invalidov [11].

5. Pandemija COVID-19 je preusmerila pozornost na položaj ljudi v ustanovah za oskrbo v domovih z dokazi, da niso bili sprejeti zadostni ukrepi za zaščito oseb, ki so vključene v institucionalno oskrbo. Maja 2020 sta takratni posebni poročevalec ZN za pravice invalidov in posebni poročevalec ZN za pravico do ustreznega stanovanja Evropski komisiji poslala dopis, v katerem sta izrazila pomisleke glede skladnosti nekaterih projektov, ki jih financira EU, s členom 19 Konvencije ZN o pravicah invalidov. [12] Navedle so zlasti: „*Evropska komisija z nadaljnjim zagotavljanjem finančne podpore projektom, ki spodbujajo in utrjujejo institucionalizacijo invalidov, podpira, legitimira in dejavno prispeva k nadaljevanju zdravstvenega modela invalidnosti, s čimer spodbuja napredek, dosežen s sprejetjem Konvencije o pravicah invalidov, ter spodbuja države, naj ohranijo zastarele, neučinkovite in diskriminatorne okvire, ki kršijo pravice invalidov.*“

Preiskava

6. Varuhinja človekovih pravic je na lastno pobudo začela preiskavo, da bi preučila, kako Komisija spremlja, kako države članice uporabljajo sredstva iz strukturnih in investicijskih skladov EU za spodbujanje pravice invalidov do neodvisnega življenja in ali Komisija v nasprotnem primeru nalaga sankcije.

7. Med preiskavo je varuhinja človekovih pravic prejela odgovor Komisije na posebna vprašanja varuha človekovih pravic. Varuh človekovih pravic je organizacije civilne družbe zaprosil za pripombe na odgovor Komisije [13] .

8. Varuhinja človekovih pravic je člane Evropske mreže varuhov človekovih pravic prosila tudi za njihov prispevek o tem, kako se v njihovi državi članici uveljavlja pravica do neodvisnega življenja, in sicer na podlagi pritožb, ki so jih obravnavali, ali informacij, s katerimi so se seznanili. Varuhinja človekovih pravic jih je vprašala tudi, ali se jim zdi izvedljivo in zaželeno sodelovati v nacionalnih „odborih za spremljanje“, ki bi preučili uspešnost programov, ki jih financira EU, v skladu z Listino EU o temeljnih pravicah in Konvencijo ZN o pravicah invalidov. [15]

Spremljanje

Vprašanja varuha človekovih pravic Komisiji

9. Varuhinja človekovih pravic je Komisiji zastavila podrobna vprašanja in vprašala:

(a) Ali namerava Komisija okrepiti svojo vlogo pri spremljanju, ali se skladi ESI uporabljajo za spodbujanje deinstitutionalizacije?

(b) Ali Komisija načrtuje kakršne koli spremembe ali izboljšave v zvezi s tem vprašanjem v praktičnih smernicah za svoje osebe in nacionalne organe za obravnavo projektov, ki jih financira EU?

(c) Ali Komisija načrtuje dodatne ukrepe ali financiranje za dejavno spodbujanje deinstitutionalizacije na podlagi perečih vprašanj, ugotovljenih v okviru pandemije COVID-19?

(d) Ali namerava Komisija uporabiti posebne zahteve za programe financiranja, namenjene spodbujanju deinstitutionalizacije?

10. Varuhinja človekovih pravic je Komisijo tudi pozvala, naj ji posreduje svoj odgovor na pismo, ki sta ga Komisiji skupaj poslala posebna poročevalka ZN za pravice invalidov in posebna poročevalka ZN za pravico do ustreznega stanovanja.

Odgovor Komisije

11. Komisija bo v obdobju financiranja 2021–2027 še naprej odobraval nacionalne programe ter jih redno spremljala in revidirala, da bi zagotovila skladnost posameznih projektov z dogovorjenimi prednostnimi nalogami, izvedbenimi pravili in načelom dobrega finančnega poslovanja v zvezi s proračunom EU. Vendar imajo nacionalni organi glavno odgovornost in diskrecijsko pravico pri izbiri in spremljanju posameznih projektov za financiranje v skladu z Listino EU in uredbo o skupnih določbah.

12. Čeprav uporaba evropskih strukturnih in investicijskih skladov za stanovanjske objekte ni dokončno prepovedana, morajo države članice doseči napredek pri spodbujanju samostojne življenjske ureditve in deinstitutionalizacije. V smernicah Komisije za države članice o uporabi evropskih strukturnih in investicijskih skladov za obdobje 2014–2020 je navedeno, da ni mogoče dodeliti sredstev za gradnjo ali obnovo ustanov za oskrbo v domovih, ne glede na njihovo velikost. Vendar so države članice v več primerih zaprosile za financiranje nastanitvenih ustanov, pri čemer so trdile, da je to del procesa za zagotovitev deinstitutionalizacije in samostojnega življenja. Trdili so, da ta proces zahteva razvoj individualiziranih storitev, načrtovano zaprtje stanovanjskih ustanov za daljši čas in zagotavljanje splošnih storitev za invalide.

13. Po mnenju Komisije bi morala obstajati jasna prednostna naloga, da bi se Evropski socialni sklad plus (ESS+) uporabljal za podporo zagotavljanju storitev v skupnosti in družinah. Kot dopolnilni korak v tem procesu bi se lahko sredstva iz Evropskega sklada za regionalni razvoj (ESRR) dodelila za razvoj infrastrukture, katerega cilj je zagotoviti samostojno življenje.

14. V programskem obdobju 2021–2027 je spodbujanje deinstitutionalizacije še naprej prednostna naloga evropskih strukturnih in investicijskih skladov. Komisija namerava državam članicam izdati smernice za spodbujanje neodvisnega življenja in vključevanja v skupnost.

15. Komisija je opisala predpogoje za izvajanje skladov ESI. V programskem obdobju 2014–2020 so se imenovali „predhodne pogojenosti“. V obdobju financiranja 2021–2027 se imenujejo „omogočitveni pogoji“ z dvema različnima kategorijama: horizontalni pogoji, ki se uporabljajo za vse sklade EU, in tematski pogoji, ki so pomembni za prehod z institucionalne oskrbe na oskrbo v skupnosti [16]

16. Spremljanje, ki ga izvaja Komisija, zajema oceno, ali države članice izpolnjujejo te pogoje. Načrtuje razvoj modula usposabljanja in zagotavljanje tehnične pomoči za zagotovitev izvajanja pogojev. Komisija bo spremljala izvajanje programov prek sestankov odbora za spremljanje, letnih poročil o izvajanju, letnih pregledovalnih sestankov in tehničnih sestankov. Komisija uporablja tudi dodatne vire za spremljanje, kot so zunanji strokovnjaki, učni seminarji in usposabljanja za svoje „službene uradnike“, ki sledijo programom financiranja v državah članicah.

17. Komisija je navedla, da bi morali odbori za spremljanje vključevati organe za temeljne

pravice, kot so nacionalne institucije za človekove pravice, ki bi lahko imele vlogo pri zagotavljanju, da se programi, ki jih financira EU, oblikujejo in izvajajo v skladu z Listino. Ustrezne zainteresirane strani, kot so organizacije, ki zastopajo invalide, bi morale biti vključene v oblikovanje in izvajanje programov, njihovo strokovno znanje in prispevke pa bi bilo treba temeljito uporabiti.

18. Kar zadeva vpliv pandemije COVID-19 na sklepe o financiranju, je Komisija navedla, da naložbene pobude v odziv na koronavirus [17] vključujejo podporo operacijam, katerih cilj je omejiti širjenje virusa v ustanovah za bivalno oskrbo ter spodbujati razvoj oskrbe na domu in storitev v skupnosti. Pomoč pri okrevanju za kohezijo in območja Evrope (REACT-EU) je med drugim zagotovila dodatna sredstva v okviru ESS+ in ESRR za nakup zaščitne opreme za negovalce ter za razširjene zdravstvene in socialne storitve.

19. Komisija je v svojem odgovoru posebnim poročevalcem ZN navedla, da bo za spodbujanje prehoda z institucionalnih storitev na storitve v skupnosti v nekaterih primerih morda potrebne prehodne rešitve za zagotavljanje zdravih in varnih življenjskih pogojev. Poudaril je, da je njegov namen zagotoviti, da to ne bo ogrozilo splošnega cilja člena 19 Konvencije o pravicah invalidov.

20. V odgovor na vprašanje poročevalcev ZN o uporabi evropskih strukturnih in investicijskih skladov za nadomestitev velikih institucij z manjšimi institucijami za invalide je Komisija navedla, da so države članice odgovorne za izbiro projektov, ki jih bodo podpirale, vendar morajo izpolnjevati predpogoje.

Ocena varuha človekovih pravic

21. Ocena varuha človekovih pravic upošteva odgovore nacionalnih varuhov človekovih pravic in organizacij civilne družbe, s katerimi so bila opravljena posvetovanja v okviru preiskave, ki so v prilogi.

22. Uredba o skupnih določbah določa, da so države članice odgovorne za pripravo operativnih programov [18] in sporazumov o partnerstvu [19] ter za izvajanje programov v skladu z veljavno nacionalno zakonodajo in zakonodajo EU [20], Komisija pa je odgovorna za spremljanje, ali se skladi ESI uporabljajo v skladu s cilji in standardi, opredeljenimi v uredbi.

23. Komisija bi morala pri spremljanju evropskih strukturnih in investicijskih skladov oceniti, ali države članice upoštevajo smernice, ki jih je določila. Komisija je v *strategiji o pravicah invalidov za obdobje 2021–30* [21] napovedala, da bo leta 2023 sprejela smernice, v katerih bo *državam članicam priporočila izboljšave na področju neodvisnega življenja in vključevanja v skupnost*. Zelo pomembno je, da Komisija pripravi te smernice v posvetovanju z organizacijami, ki zastopajo invalide.

24. Poleg tega varuhinja človekovih pravic meni, da bi morala Komisija svojemu osebju zagotoviti posodobljene in nedvoumne smernice, ki bi jim omogočile dosledno spremljanje, ali

države članice uporabljajo sredstva EU v skladu s členom 19 Konvencije o pravicah invalidov. Edina javno dostopna navodila za osebe Komisije o deinstitutionalizaciji so iz leta 2014 [22]. Ne vključuje kontrolnega seznama elementov, ki bi jih morali referenti Komisije upoštevati pri ocenjevanju nacionalnih dokumentov. Smernice so opisne in bi jim bilo koristno, če bi bile bolj praktične. [23]

25. Izdaja novih smernic za države članice in osebe Komisije je prednostna naloga glede na spremembe v novi uredbi o skupnih določbah in dodatnih programih financiranja, vzpostavljenih kot odziv na pandemijo COVID-19. Ko bodo sprejeti, bi jih bilo treba objaviti na spletu, da se olajša javni nadzor.

Smernice za države članice

26. Komisija odobri sporazume o partnerstvu in posledično programe za izvajanje s tem povezanih skladov [24]. Za obdobje financiranja 2014–2020 [25] je bila odobritev pogojena z obstojem upravne zmogljivosti za izvajanje in uporabo Konvencije o pravicah invalidov [26] ter obstojem strateškega okvira politike za zmanjševanje revščine, vključno z ukrepi za spodbujanje prehoda z institucionalne oskrbe na oskrbo v skupnosti. [27]

27. Nacionalni programi [28] ne potrjujejo vedno izrecno obstoja posebne nacionalne strategije v zvezi z deinstitutionalizacijo. Komisija bi si morala prizadevati, da bi to obravnavala v sedanjem programskem obdobju 2021–2027 [29], na primer tako, da bi države članice pozvala, naj zagotovijo jasne informacije o svojih strategijah za deinstitutionalizacijo.

28. Za programsko obdobje 2021–2027 mora Komisija preveriti, ali so nacionalni programi skladni z omogočitvenimi pogoji. [30]

29. V zvezi s spoštovanjem horizontalnih pogojev varuhinja človekovih pravic ugotavlja, da je Komisija že izdala smernice, vključno s kontrolnim seznamom o skladnosti z Listino o temeljnih pravicah pri uporabi skladov ESI [31]. To se je zgodilo kot odgovor na prejšnjo preiskavo varuha človekovih pravic [32].

30. Kar zadeva dva tematska pogoja, pomembna za deinstitutionalizacijo [33], so merila za izpolnjevanje teh dveh pogojev splošna. Prihodnje smernice za države članice bi si morale prizadevati, da bi to obravnavale, na primer z navedbo primerov možnih ukrepov, ki bi lahko podprli deinstitutionalizacijo in prehod na oskrbo v družini in skupnosti. O tem bi se bilo treba posvetovati z organizacijami, ki zastopajo invalide, in jih pozvati, naj predlagajo možne značilnosti takih ukrepov.

31. Varuhinja človekovih pravic Komisijo tudi spodbuja, naj poskrbi, da bodo države članice zagotovile, da bodo sredstva v okviru mehanizma EU za okrevanje in odpornost uporabljala tudi za spodbujanje deinstitutionalizacije.

Smernice za osebje Komisije

32. Komisija je v strategiji za pravice invalidov za obdobje 2021– 2030 navedla, da je bila v preteklem programskem obdobju uporaba skladov ESI za gradnjo ali obnovo stanovanjskih ustanov za dolgoročno bivanje izključena. Vendar Komisija priznava, da v praksi sprejema uporabo skladov ESI za institucije, če lahko države članice dokažejo, da je financiranje del „postopka deinstitucionalizacije“. [34]

33. To bi lahko bilo problematično, če bi ga videli v nasprotju z jasnimi izjavami in priporočili Odbora ZN za pravice invalidov. Zato bi morala Komisija v smernicah za svoje osebje zelo jasno opredeliti, kaj tak postopek vključuje [35] , in določiti kazalnike, kako ga opredeliti. Poleg tega bi morala Komisija preveriti, ali je postopek pregleden, tako da je predmet javnega nadzora. V smernicah bi bilo treba pojasniti, da bi bilo treba vse izjeme od prepovedi financiranja institucij razlagati ozko in odražati pripombo Odbora ZN, da ne bi smeli graditi novih „dolgoročnih institucij“ in da starejših „stanovanjskih ustanov za dolgotrajno oskrbo“ ne bi smeli prenoviti, razen „najnujnejših ukrepov, potrebnih za zaščito fizične varnosti prebivalcev“ [36] .

Orodja za spremljanje

34. Napredek, dosežen v okviru nacionalnih programov, se lahko oceni le, če se Komisiji zagotovijo smiselne in pravočasne informacije o njihovi smotrnosti. Čeprav se mora Komisija opreti na informacije, ki jih zagotovijo nacionalni organi, bi morala v večji meri upoštevati tudi neodvisne vire informacij. V ta namen bi morala sistematično uporabljati poročila nacionalnih in regionalnih varuhov človekovih pravic, od katerih so mnogi tudi del okvirov za spremljanje Konvencije o pravicah invalidov [37] . Komisija bi se lahko z njimi neposredno obrnila tudi v zvezi s posebnimi zadevami, da bi obogatila svojo oceno.

35. Komisija je poudarila pomen nacionalnih odborov za spremljanje. [38] Ker so informacije, vključene v nacionalne programe, splošne, bo Komisija morda potrebovala informacije o razpisih za zbiranje predlogov, da bi lahko ocenila skladnost z zahtevo, da financirani ukrepi prispevajo k deinstitucionalizaciji. Odbori za spremljanje razpravljajo in komentirajo predloge. Sodelujejo tudi pri določanju metodologije in meril, ki se uporabljajo za izbiro projektov.

36. Sodelovanje organizacij, ki zastopajo invalide, v odborih za spremljanje bi lahko imelo ključno vlogo v tem procesu. Komisija bi zato morala države članice pozvati, naj olajšajo sodelovanje predstavnikov teh organizacij. Komisija bi morala tudi od držav članic zahtevati, da zagotovijo, da se odločitve odbora za spremljanje, zlasti priporočila nacionalnim organom o financiranju, objavijo na spletnih straneh ustreznih nacionalnih organov v dostopni obliki. Komisija bi lahko tudi spodbudila države članice, naj nacionalne varuhe človekovih pravic povabijo k sodelovanju v nadzornih odborih v ustrezni vlogi (kot svetovalci ali člani).

Korektivni ukrepi in postopki za ugotavljanje kršitev

Vprašanja varuha človekovih pravic Komisiji

37. Komisija je leta 2020 prejela pritožbe zaradi kršitev proti Avstriji in Poljski v zvezi z izgradnjo ustanov za institucionalno oskrbo, ki so jih sofinancirali skladi ESI. [39] Varuh človekovih pravic je Komisijo vprašal o statusu teh pritožb zaradi kršitev.

38. Varuhinja človekovih pravic je vprašala tudi, v katerih okoliščinah bi Komisija, če sploh, razmislila o sprožitvi postopka za ugotavljanje kršitev proti državi članici v zvezi z uporabo skladov ESI.

39. Nazadnje je varuhinja človekovih pravic želela vedeti, kateri ukrepi so predvideni, če bi se skladi ESI uporabljali v nasprotju z zahtevami Konvencije o pravicah invalidov.

Odgovor Komisije

40. Komisija je navedla, da se avstrijska pritožba nanaša na objekte za invalide, sofinancirane v okviru avstrijskega programa za razvoj podeželja, ki ga je ESRR podprl v obdobju 2014–2020. Poljska pritožba se nanaša na osem projektov, sofinanciranih iz ESRR. Komisija obravnava oba očitka.

41. Komisija je navedla, da lahko Komisija v primeru kršitve Listine ali Konvencije o pravicah invalidov v ustanovi za institucionalno oskrbo, ki je prejela podporo iz skladov ESI, in če je bila ta kršitev povezana s financiranimi dejavnostmi in država članica tega ni poskušala popraviti, uporabi „ukrepe finančnega upravljanja“ (prekinitev ali začasna ustavitev plačil ali finančni popravek). Pri tem Komisija upošteva naravo, resnost in finančne posledice kršitve pri določanju, katere korektivne ukrepe je treba uporabiti, kot je določeno v uredbi o skupnih določbah.

42. Če omogočitveni pogoji niso izpolnjeni, se lahko Komisija odloči, da ne bo povrnila ustreznih izdatkov.

Ocena varuha človekovih pravic

43. Ocena varuha človekovih pravic upošteva odgovore nacionalnih varuhov človekovih pravic in organizacij civilne družbe, s katerimi so bila opravljena posvetovanja v okviru preiskave, ki so v prilogi.

44. Konvencija o pravicah invalidov [40] in Listina EU o temeljnih pravicah [41] prepovedujeta diskriminacijo na podlagi invalidnosti. Konvencija o pravicah invalidov določa pravico do neodvisnega življenja. [42] Listina določa pravico invalidov do ukrepov, ki zagotavljajo neodvisnost. [43] Uredbe o skupnih določbah določajo, da bi morale države članice in Komisija

pri izvajanju skladov ESI zagotoviti spoštovanje prava EU [44] , vključno s skladnostjo z Listino in Konvencijo o pravicah invalidov [45] .

45. Odbor ZN je leta 2021 izrazil zaskrbljenost glede tega, kako se sredstva EU uporabljajo v več državah članicah EU, in podal priporočila za zagotovitev, da se sredstva uporabljajo v skladu s členom 19 Konvencije o pravicah invalidov. [46] Vendar varuh človekovih pravic ne ve, da je Komisija uradno začela postopek za ugotavljanje kršitev proti kateri koli državi članici zaradi uporabe skladov ESI za dejavnosti, ki niso v skladu s Konvencijo o pravicah invalidov, ali da se je odločila začasno ustaviti vmesna plačila na podlagi obrazloženega mnenja, ki ga je Komisija izdala v skladu s členom 258 PDEU. [47]

46. Komisija je pojasnila, da bo postopek za ugotavljanje kršitev uradno začela le v skrajnem primeru, kadar ni mogoče doseči dogovora z državo članico, za katero se sumi, da ne spoštuje prava EU. [48] V ta namen je poudarila vlogo nacionalnih sodišč pri izvrševanju prava EU, vključno s predložitvijo zadev Sodišču EU [49] .

47. Varuh človekovih pravic je v okviru prejšnje preiskave [50] poudaril koristnost postopkov za ugotavljanje kršitev pri zagotavljanju, da države članice izpolnjujejo svoje obveznosti na področju temeljnih pravic in da se preprečijo posamezne kršitve temeljnih pravic. To je še posebej pomembno zaradi ranljivega položaja številnih invalidov in izzivov, s katerimi se lahko soočajo pri izvajanju sodnih postopkov na nacionalni ravni.

48. Varuhinja človekovih pravic obžaluje, da Komisija očitno ni upoštevala tega pristopa, zlasti z namenom uporabe postopkov za ugotavljanje kršitev kot orodja za zagotovitev, da države članice spodbujajo in ne ovirajo napredka v smeri deinstytucionalizacije ter s tem upoštevajo Listino in Konvencijo o pravicah invalidov pri uporabi sredstev EU.

49. V okviru prejšnje preiskave varuha človekovih pravic [51] se je izkazalo, da je Komisija začela poglobljen dialog z madžarskimi organi v zvezi s projektom, ki ga financira EU in ki ni izpolnil obveznosti spodbujanja deinstytucionalizacije, potem ko je Odbor ZN izrazil pomisleke [52] . Varuhinja človekovih pravic meni, da bi lahko Komisija ta pristop sprejela bolj sistematično.

50. Čeprav so države članice odgovorne za izbiro in izvajanje projektov, ki prejemajo sredstva ESI, je Komisija odgovorna za posredovanje, če ugotovi, da projekt ni skladen s Konvencijo o pravicah invalidov in uredbami o skupnih določbah, zlasti v zvezi z obveznostjo spodbujanja deinstytucionalizacije. Zlasti če odbor ZN izrazi pomisleke glede skladnosti dejavnosti, ki jih financira EU, z določbami Konvencije o deinstytucionalizaciji, bi morala Komisija dejavno obravnavati zadevo pri zadevni državi članici in razmisliti o uvedbi finančnih sankcij, kot je predvideno v uredbi o skupnih določbah [53] .

Zaključek

Varuh človekovih pravic na podlagi preiskave zaključi ta primer z naslednjo ugotovitvijo:

Ta preiskava je zaključena, saj na tej stopnji nadaljnje preiskave niso upravičene. V nadaljevanju je navedenih več predlogov za izboljšave.

O tem sklepu bodo obveščeni Evropska komisija, člani Evropske mreže varuhov človekovih pravic in člani okvira EU v skladu s členom 33(2) Konvencije ZN o pravicah invalidov .

Predlogi za izboljšanje

Smernice

(I) Komisija bi morala državam članicam in svojemu osebju zagotoviti jasnejše smernice o potrebi po spodbujanju deinstitutionalizacije v okviru uporabe evropskih strukturnih in investicijskih skladov ter sredstev, uporabljenih v okviru mehanizma za okrevanje in odpornost. Izdaja novih smernic je prednostna naloga glede na spremembe v novi uredbi o skupnih določbah in dodatnih programih financiranja, vzpostavljenih kot odziv na pandemijo COVID-19. Ko bodo smernice sprejete, bi morale biti objavljene na spletu, da se olajša javni nadzor.

... državam članicam

(II) Komisija bi morala v smernicah, predvidenih za leto 2023, zagotoviti jasne in nedvoumne informacije o potrebi po spodbujanju deinstitutionalizacije in o tem, kako je to mogoče doseči, zlasti v okviru tematskih omogočitvenih pogojev iz uredbe o skupnih določbah. Smernice bi morale vsebovati primere možnih ukrepov, ki bi lahko podprli deinstitutionalizacijo in prehod na oskrbo v družini in skupnosti.

(III) Komisija bi si morala pri pripravi teh smernic prizadevati za prispevke organizacij, ki zastopajo invalide.

(IV) Smernice bi morale državam članicam naročiti, naj:

(a) v svoje nacionalne programe vključijo informacije o svojih strategijah v zvezi z deinstitutionalizacijo;

(b) poskrbi, da so „sporazumi o partnerstvu“ in operativni programi, ki jih predložijo Komisiji v odobritev, dovolj podrobni, da v njih ni možnosti, da bi zajeli gradnjo ustanov za invalide in starejše;

(C) zagotovijo, da dejavnosti, ki jih financirajo v okviru mehanizma EU za okrevanje in odpornost, prispevajo k spodbujanju deinstitutionalizacije;

(d) si prizadeva za sistematično vključevanje organizacij, ki zastopajo invalide, v oblikovanje, izbor, izvajanje, spremljanje in ocenjevanje projektov, ki jih zajemajo skladi ESI.

... za osebe Komisije

(v) Komisija bi morala pri oceni, ali so nacionalne strategije in načrti v skladu s Konvencijo o pravicah invalidov ter pravom in politikami EU („horizontalni omogočitveni pogoji“):

(a) se čim prej posvetuje z nacionalnimi institucijami za človekove pravice in organizacijami civilne družbe;

(b) po možnosti upoštevajo preiskave nacionalnih varuhov človekovih pravic o tem, ali je uporaba sredstev EU združljiva s ciljem spodbujanja deinstitutionalizacije;

(C) daje prednost mnenjem v zvezi z državami članicami Odbora ZN za pravice invalidov.

(VI) Komisija bi morala določiti kazalnike za opredelitev procesa deinstitutionalizacije, vključno s potrebo po preverjanju, ali postopki deinstitutionalizacije držav članic obstajajo in so pregledni.

(VII) V smernicah bi bilo treba pojasniti, da bi bilo treba vse izjeme od prepovedi financiranja institucij razlagati ozko in odražati pripombo Odbora ZN, da ne bi smeli graditi novih „dolgoročnih institucij“ in da starejših „stanovanjskih ustanov za dolgotrajno oskrbo“ ne bi smeli prenoviti, razen „najnujnejših ukrepov, potrebnih za zaščito fizične varnosti prebivalcev“.

Odbori za spremljanje

(VIII) Komisija bi morala spodbujati države članice, da olajšajo sodelovanje organizacij, ki zastopajo invalide, v odborih za spremljanje. Komisija bi morala tudi spodbujati države članice, naj nacionalne varuhe človekovih pravic povabijo k sodelovanju pri delu nadzornih odborov v ustrezni vlogi (kot svetovalci ali člani).

(IX) Komisija bi morala od držav članic zahtevati, da zagotovijo, da se odločitve odbora za spremljanje, zlasti priporočila nacionalnim organom o financiranju, objavijo na spletnih straneh ustreznih nacionalnih organov v dostopni obliki.

Izvrševanje

(x) Komisija bi morala bolj proaktivno pristopiti k izvrševanju, tudi prek postopkov za ugotavljanje kršitev, zlasti kadar so izraženi pomisleki, da so dejavnosti, financirane iz evropskih strukturnih in investicijskih skladov, v nasprotju z obveznostjo spodbujanja deinstitutionalizacije.

Emily O'Reilly evropska varuhinja človekovih pravic

Strasbourg, 27. aprila 2022

PRILOGA I: Odgovori varuhov človekovih pravic in organizacij civilne družbe v okviru preiskave varuha človekovih pravic Spremljanje

Odgovori nacionalnih varuhov človekovih pravic

51. Nekateri anketiranci so navedli, da so bili skladi ESI uporabljeni za financiranje prehoda z velikih na manjše institucije in da pričakujejo, da se bodo sredstva še naprej uporabljala za izboljšanje obstoječih institucij ali izgradnjo novih.

52. Več anketirancev je menilo, da bi morali njihovi nacionalni organi razviti posebno strategijo za deinstitucionalizacijo. [54] Majhni ponudniki socialnih storitev bi morali imeti boljši dostop do skladov ESI, da bi spodbudili deinstitucionalizacijo. [55] Organizacije, ki zastopajo invalide, bi bilo treba sistematično vključiti v oblikovanje, izbor, izvajanje, spremljanje in ocenjevanje projektov, ki jih zajemajo skladi ESI.

53. V zvezi z morebitno udeležbo varuhov človekovih pravic v odborih za spremljanje so anketiranci, ki so podprli zamisel, poudarili potrebo po pregledu sedanje metodologije, da se zagotovi učinkovitost spremljanja. Če v mandatih varuha človekovih pravic ni predvideno sodelovanje v odborih in to vključuje dodatna sredstva, bi bilo to treba upoštevati. [56] Večina anketirancev je navedla, da spremljanje sredstev ne spada v okvir njihovega mandata, lahko pa nadzoruje organe za spremljanje. [57] Nekateri so poudarili, da bi lahko sodelovanje v odborih za spremljanje oviralo njihovo institucionalno neodvisnost.

Odgovori organizacij civilne družbe

Podpora v okviru skladov ESI za prehod na oskrbo v skupnosti in družini

54. Evropski invalidski forum (EDF) je navedel, da se tematski pogoj v zvezi z deinstitucionalizacijo v različnih državah članicah različno razlaga. Smernice, ki jih predvideva Komisija, bi morale biti zelo jasne in ambiciozne ter bi morale biti pripravljene ob upoštevanju prispevkov organizacij, ki zastopajo invalide.

55. Evropska mreža za neodvisno življenje (ENIL) je navedla, da predhodne pogojenosti v programskem obdobju 2014–2020 niso preprečile naložb v ustanove za invalide. Po njihovem mnenju se to ne bo spremenilo z omogočitvenimi pogoji, ki se uporabljajo za programsko obdobje 2021–2027, ker:

(I) Komisija je zavzela stališče, da so naložbe za dolgotrajne nastanitvene ustanove za osebe,

ki potrebujejo stalno oskrbo in zdravstveni nadzor, dovoljene, dokler države članice napredujejo pri zagotavljanju neodvisnega življenja in deinstitucionalizacije. [58]

(II) Komisija se pri oceni, ali države članice izpolnjujejo omogočitvene horizontalne pogoje, opira na stališča nacionalnih organov upravljanja in ne zahteva stališč nacionalnih institucij za človekove pravice in organizacij civilne družbe.

Spremljanje s strani Komisije

56. ERS je dejal, da se zdi, da je Komisija „preobremenjena“. Poleg tega se lokalne in nacionalne organizacije civilne družbe preveč zanašajo na poročanje o zlorabi sredstev. Vendar imajo te organizacije omejene zmogljivosti za opravljanje tako intenzivnega dela. Poleg tega ne morejo zlahka dostopati do informacij o ukrepih, predvidenih za sredstva EU, zato lahko pogosto predložijo pripombe šele po začetku gradnje/obnove institucij, kar je prepozno.

57. ENIL je dejal, da sistemi spremljanja v državah članicah in na ravni EU niso dovolj trdni, da bi preprečili uporabo skladov ESI za projekte, ki ohranjajo socialno izključenost in segregacijo invalidov. Komisija bi morala prevzeti večjo odgovornost za zagotavljanje, da so projekti, ki jih države članice izberejo za prejemanje skladov ESI, skladni s prednostnimi nalogami, kot je deinstitucionalizacija. Vendar so „sporazumi o partnerstvu“ in operativni programi, predloženi Komisiji v odobritev, pogosto dovolj nejasni, da zajemajo gradnjo ustanov za invalide in starejše.

Vloga civilne družbe v nacionalnih odborih za spremljanje

58. ERS je dejal, da se sodelovanje organizacij civilne družbe v nacionalnih odborih za spremljanje med državami članicami razlikuje. Invalidske organizacije (nacionalni sveti za invalide in lokalne organizacije) bi morale biti vključene v izbiro in spremljanje ukrepov, ki jih financira EU, zlasti kar zadeva naložbe za zagotovitev deinstitucionalizacije.

59. ENIL meni, da organizacije, ki zastopajo invalide, niso dovolj vključene v faze izvajanja, spremljanja in ocenjevanja projektov. Ni sredstev za zagotavljanje tehnične podpore, ki bi omogočala njihovo udeležbo. Številne majhne organizacije nimajo dovolj informacij o delu odborov za spremljanje ali o tem, kako postati člani. Prav tako ni dovolj preglednosti glede naložb, ki jih krijejo skladi ESI, pri čemer informacije pogosto niso zagotovljene v dostopni obliki. Tudi kadar organizacije civilne družbe vlagajo znatna prizadevanja v prispevanje k posvetovanjem o teh zadevah, se njihove pripombe pogosto zavrnejo brez obrazložitve.

60. Organizacije, ki so članice nadzornih odborov, ugotavljajo, da sestanki potekajo prereditveno, pokrivajo preveč področij in so zelo tehnični. Zato organizacije ne morejo razpravljati o vprašanjih, ki jih zadevajo. Sestanki pogosto potekajo prepozno, potem ko so se že začeli izvajati potencialno problematični ukrepi/projekti, ki prejemajo sredstva ESI.

Vpliv pandemije na deinstitucionalizacijo

61. ERS je dejal, da obstaja resnično tveganje, da bodo nesorazmerni vplivi na zdravje v

ustanovah institucionalne oskrbe med pandemijo povzročili, da bodo države članice poskušale več vlagati v institucionalno oskrbo, kar bi resno ogrozilo napredek v smeri deinstitutionalizacije. Čeprav ERS priznava, da si je Komisija prizadevala nasprotovati predlogom za naložbe v institucije, vključene v nekatere nacionalne načrte za okrevanje in odpornost, se boji, da bodo te naložbe še vedno izvedene. Glede na večjo prožnost, ki je državam članicam zagotovljena v okviru mehanizma za okrevanje in odpornost v primerjavi z evropskimi strukturnimi in investicijskimi skladi, ERS poziva Komisijo, naj „zadostno“ okrepi svoje spremljanje in ponudi finančno pomoč organizacijam civilne družbe, ki bi mu lahko pomagale pri spremljanju.

62. ENIL je izrazil zaskrbljenost, da se bodo sredstva iz mehanizma za okrevanje in odpornost uporabila za krepitev institucionalne oskrbe, zlasti za starejše. Ta sredstva EU bi se lahko na primer uporabila za osamitev ali omejevanje fizičnih stikov. ENIL je v nekaterih osnutkih nacionalnih načrtov za okrevanje in odpornost našel dokaze o načrtovanih naložbah v institucije v nekaterih državah.

63. ENIL je tudi poudaril, da velike ustanove za invalide (za otroke, odrasle in starejše) še naprej prejemajo sredstva iz evropskih strukturnih in investicijskih skladov. Številni invalidni otroci so bili premeščeni v manjše stanovanjske objekte, namesto da bi se vrnili v njihove družine ali jim zagotovili druge oblike družinske oskrbe. V okviru evropskih strukturnih in investicijskih skladov ni dovolj naložb za osebno pomoč in dostopna stanovanja. V večini držav članic, ki so *kot prednostno nalogo financiranja prešle z institucionalne oskrbe na oskrbo v skupnosti*, so bili invalidi premeščeni iz velikih v manjše ustanove (z različnimi imeni). Komisija bi morala drugi pregled EU, ki ga je leta 2022 opravil Odbor ZN za pravice invalidov, izkoristiti kot priložnost za pridobivanje izkušenj iz programskega obdobja 2014–2020.

Korektivni ukrepi in postopki za ugotavljanje kršitev

Pripombe organizacij civilne družbe

64. Družba ENIL je navedla, da se postopek za ugotavljanje kršitev proti Avstriji in Poljski (ter postopek proti Romuniji iz prejšnjega leta) nadaljuje že več kot eno leto. Komisija je obvestila družbo ENIL, da namerava zaključiti vse tri postopke. Družba ENIL je trdila, da se Komisija opira izključno na stališča nacionalnih organov. Na primer, ni zahtevala mnenja poljskih ali avstrijskih varuhov človekovih pravic. ENIL se je o pritožbi zaradi kršitve v zvezi s Poljsko posvetoval s poljskim varuhom človekovih pravic. Po navedbah ENIL je poljski varuh človekovih pravic izrazil zaskrbljenost zaradi procesa deinstitutionalizacije na Poljskem in njegove skladnosti s standardi človekovih pravic. Po navedbah ENIL je poljski varuh človekovih pravic sposoben oceniti, ali dejavnosti, ki jih financira EU, spodbijajo napredek v smeri deinstitutionalizacije.

65. ENIL je dejal, da Komisija doslej ni ugotovila kršitve prava EU ali uporabila nobenih drugih sankcij v zvezi z ukrepi, ki se financirajo iz skladov ESI in so povezani z institucijami za invalide in starejše osebe.

[1] Glej na primer: Sodišče z dne 11. aprila 2013, *HK Danmark proti Dansk almennyttigt Boligselskab in HK Danmark proti Dansk Arbejdsgiverforening*, točka 30

<https://curia.europa.eu/juris/liste.jsf?num=C-335/11&language=EN> [Povezava]; in

Sodišče za uslužbenke, C -363/12, Z. *proti A Government Department, The Management of a Community School*, sodba z dne 18. marca 2014, točka 73

<https://curia.europa.eu/juris/liste.jsf?language=en&num=C-363/12> . [Povezava]

[2] Sklep Sveta z dne 26. novembra 2009 o sklenitvi Konvencije Združenih narodov o pravicah invalidov s strani Evropske skupnosti

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32010D0048> [Povezava]

[3] Urad visokega komisarja ZN za človekove pravice je deinstitucionalizacijo opisal kot „postopek, ki zagotavlja premik v življenjskih ureditvah za invalide, in sicer iz institucionalnega in drugega ločenega okolja na sistem, ki omogoča družbeno udeležbo, kjer se storitve v skupnosti zagotavljajo v skladu s posameznikovo voljo in preferenco“. Glej: Generalna skupščina Združenih narodov (2014), Tematska študija o pravicah invalidov do samostojnega življenja in vključevanja v skupnost: poročilo Urada visokega komisarja Združenih narodov za človekove pravice, A/HRC/28/37, točka 25.

[4]

<https://www.un.org/development/desa/disabilities/convention-on-the-rights-of-persons-with-disabilities/committee-on> [Povezava]

[5] Splošna pripomba št. 5 z dne 27. oktobra 2017, točki 15 in 15(e):

<https://digitallibrary.un.org/record/1311739?ln=en> [Povezava]

[6] Sklepne ugotovitve o prvotnem poročilu Evropske unije z dne 2. oktobra 2015, točka 51:

<https://digitallibrary.un.org/record/812354?ln=en> [Povezava]

[7] Uredba (EU) 2021/1060 o določitvi skupnih določb o Evropskem skladu za regionalni razvoj, Evropskem socialnem skladu plus, Kohezijskem skladu, Skladu za pravični prehod in Evropskem skladu za pomorstvo, ribištvo in akvakulturo ter o finančnih pravilih zanje ter za Sklad za azil, migracije in vključevanje, Sklad za notranjo varnost in Instrument za finančno podporo za upravljanje meja in vizumsko politiko

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32021R1060> [Povezava]

[8] Uredba (EU) št. 1303/2013 o skupnih določbah o Evropskem skladu za regionalni razvoj, Evropskem socialnem skladu, Kohezijskem skladu, Evropskem kmetijskem skladu za razvoj podeželja in Evropskem skladu za pomorstvo in ribištvo, o splošnih določbah o Evropskem skladu za regionalni razvoj, Evropskem socialnem skladu, Kohezijskem skladu in Evropskem skladu za pomorstvo in ribištvo

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A32013R1303> [Povezava]

[9] Preambula, uvodna izjava 13 Uredbe št. 1303/2013 ter uvodna izjava 6 in člen 9.3 Uredbe 2021/1060.

[10] Zadevi 417/2018/JN in 1233/2020/MMO.

[11] Agencija EU za temeljne pravice je ocenila, kako države članice uporabljajo sklade ESI za gradnjo in prenovu ustanov za zdravstveno varstvo:

https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-2017-independent-living-part-ii-funding-budgeting_en.pdf

[Povezava]

[12]

<https://spcommreports.ohchr.org/TMResultsBase/DownloadPublicCommunicationFile?gId=25267>

[Povezava]

[13] Njihovi odgovori so na voljo na:

<https://www.ombudsman.europa.eu/en/doc/correspondence/en/155220> [Povezava]

[14] Države članice morajo imenovati odbore za spremljanje, da preverijo, ali se operativni programi, ki uporabljajo sklade ESI, pravilno izvajajo. Odborom predseduje nacionalni organ upravljanja, sestavljajo pa jih regionalni, gospodarski in socialni partnerji. Evropska komisija ima v odboru svetovalno vlogo.

[15] V odgovor so odgovorili varuhi človekovih pravic iz Avstrije, Baskije, Belgije, Češke, Hrvaške, Danske, Estonije, Finske, Francije, Islandije, Latvije, Malte, Portugalske, Romunije, Slovenije, Španije, Švedske in Trenta v Italiji. Njihovi odgovori so na voljo na:

<https://www.ombudsman.europa.eu/en/doc/correspondence/en/155220> [Povezava]

[16] Omogočitveni pogoji so določeni v Uredbi 2021/1060: „Horizontalni omogočitveni pogoji“: Države članice bi morale imeti vzpostavljen nacionalni okvir za izvajanje Konvencije ZN o pravicah invalidov, vključno s cilji z merljivimi cilji, mehanizmi za zbiranje in spremljanje podatkov ter ureditvami za zagotovitev, da se njihove politike, zakonodaja in standardi v zvezi s pravicami invalidov in starejših ustrezno upoštevajo pri pripravi in izvajanju programov, ki prejemajo sredstva ESI. Če tak omogočitveni pogoj ni izpolnjen, predlog ni upravičen do financiranja.

„Tematski omogočitveni pogoji“: (I) Da bi bile države članice upravičene do financiranja za vključevanje marginaliziranih skupnosti, morajo imeti vzpostavljen nacionalni strateški politični okvir za socialno vključevanje in zmanjševanje revščine, ki vsebuje ukrepe za spodbujanje prehoda z institucionalne oskrbe na oskrbo v skupnosti. (II) Da bi bile države članice upravičene do financiranja za enak dostop do zdravstvenega varstva, morajo imeti nacionalni ali regionalni strateški okvir zdravstvene politike, ki vsebuje ukrepe za spodbujanje storitev v skupnosti.

[17] Program nujnega financiranja, vzpostavljen v okviru evropskih strukturnih in investicijskih skladov:

https://ec.europa.eu/regional_policy/en/information/publications/factsheets/2020/coronavirus-response-investment-i

[Povezava]

[18] Preambula, uvodna izjava 13 in členi 21–24 Uredbe 2021/1060 . „Vsak program določi strategijo za prispevek programa k ciljem politike (...), ki je sestavljena iz ene ali več prednostnih nalog (...).“

[19] Preambula, uvodna izjava 18 in členi 10–14 Uredbe 2021/1060. „ Sporazum o partnerstvu bi moral biti jedrnat in strateški dokument, ki bi usmerjal pogajanja med Komisijo in zadevno državo članico o zasnovi programov (...).“

[20] Preambula, uvodna izjava 55 Uredbe 2021/1060.

[21] <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1484> [Povezava]

[22] Obstajata dva sklopa smernic za osebje Komisije v zvezi z deinstitucionalizacijo. Prvi vsebuje splošne nasvete o uporabi *predhodnih pogojenosti* , vključno s tistimi, ki se nanašajo na deinstitucionalizacijo:

https://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/informat/2014/eac_guidance_esif_part2_en.pdf

[Povezava]. Druga navodila se osredotočajo na „operativno“ deinstitucionalizacijo prek skladov.

V njem so opredeljeni primeri ukrepov, ki naj bi se financirali iz ESS in ESRR, kot sta razvoj strategij za deinstitucionalizacijo in prilagajanje infrastrukture za zagotavljanje storitev v skupnosti:

https://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/informat/2014/guidance_deinstitutionalisation.pdf [Povezava].

[23] Evropska strokovna skupina za prehod z institucionalne oskrbe na oskrbo v skupnosti je novembra 2019 pripravila izčrpen dokument: [kontrolni seznam za zagotovitev, da ukrepi, ki jih financira EU, prispevajo k neodvisnemu življenju z razvojem in zagotavljanjem dostopa do družinskih storitev in storitev v skupnosti](#). [Povezava]

[24] Člen 23 Uredbe 2021/1060

[25] zajeta v Uredbi (EU) št. 1303/2013

[26] Uredba 1303/2013 – splošna predhodna pogojenost 3.

[27] Uredba 1303/2013 – tematska predhodna pogojenost 9.1.

[28] Na voljo na spletni strani https://ec.europa.eu/regional_policy/en/atlas/programmes [Povezava]

[29] Omenjeno z Uredbo 2021/1060

[30] Člen 15.4 Uredbe 2021/1060.

[31] Priloga III k Smernicam o zagotavljanju spoštovanja Listine Evropske unije o temeljnih pravicah pri izvajanju skladov ESI:
[https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52016XC0723\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52016XC0723(01)) [Povezava]

[32] OI/8/2014/AN <https://www.ombudsman.europa.eu/en/decision/en/59836> [Povezava]

[33] Točki 4.4 in 4.6 Priloge IV k Uredbi 2021/1060: „Strateški okvir politike za zdravje in dolgotrajno oskrbo“ in „nacionalni strateški okvir politike za socialno vključenost in zmanjševanje revščine“

[34] Glej točko 13 njegove odločbe.

[35] Posebni poročevalec ZN za pravice invalidov je po obisku Evropske komisije (in drugih institucij EU) marca 2022 ugotovil, da „*določba o enakosti/nediskriminaciji v Konvenciji o pravicah invalidov (in tudi v Listini EU) ni primerna za „postopno uresničevanje“*“
<https://www.ohchr.org/en/press-releases/2022/03/un-expert-hails-eu-commitment-disability-rights>
[Povezava]

[36] Splošna pripomba št. 5 z dne 27. oktobra 2017, točka 49:
<https://digitallibrary.un.org/record/1311739?ln=en> [Povezava]

[37] Člen 33(2) Konvencije o pravicah invalidov zahteva, da države pogodbenice vzpostavijo okvir za spodbujanje, zaščito in spremljanje izvajanja Konvencije.

[38] V skladu s členom 38–40 Uredbe 2021/1060 Komisija v teh odborih sodeluje v svetovalni vlogi.

[39] Komisija je leta 2019 prejela tudi pritožbo zaradi kršitve proti Romuniji v zvezi z isto zadevo.

[40] 5. člen Konvencije o pravicah invalidov.

[41] Člen 21 Listine.

Člen 19 Konvencije o pravicah invalidov določa, da bi morale pogodbenice sprejeti ukrepe za zagotovitev pravice invalidov do samostojnega življenja in vključenosti v skupnost.

[43] Člen 26 Listine določa, da imajo invalidi pravico do vseh ukrepov za zagotovitev njihove neodvisnosti, socialne in poklicne vključenosti ter sodelovanja v življenju skupnosti.

[44] Preambula, uvodna izjava 55, Uredba 2021/1060, uvodna izjava 12 in člen 6 Uredbe št. 1303/2013.

[45] Člen 9 Uredbe 2021/1060.

[46] Zbirka podatkov organov iz pogodb ZN je na voljo na:

https://tbinternet.ohchr.org/_layouts/15/treatybodyexternal/TBSearch.aspx?Lang=en&TreatyID=4&DocTypeID=5
[Povezava]

[47] Komisija lahko izda obrazloženo mnenje in začasno ustavi plačila, če „*obstaja dovolj neposredna povezava med zadevo, obravnavano v obrazloženem mnenju, in zadevnimi odhodki, da se ogrozita njihova zakonitost in pravilnost*“. Uvodna izjava 70 Uredbe 2021/1060

[48] Sporočilo Komisije, Pravo EU: boljši rezultati z boljšo uporabo:
https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv%3AOJ.C_.2017.018.01.0010.01.ENG
[Povezava]

[49] Ibidem, točka 2.

[50] OI/8/2014/AN <https://www.ombudsman.europa.eu/en/decision/en/59836> [Povezava]

[51] Zadeva 1233/2019/MMO: <https://www.ombudsman.europa.eu/en/case/en/55112>
[Povezava]

[52] Konvencija o pravicah invalidov/C/HUN/IR/1, 17. september 2020 na: <https://bit.ly/3elqo31>

[53] Kot je določeno v Uredbi 2021/1060. Na primer prekinitvev roka plačila (člen 96) ali začasna ustavitev plačil (člen 97).

[54] Ombudsmani Avstrije, Baskije, Češke, Estonije, Latvije, Slovenije

[55] Varuhi človekovih pravic Avstrije, Hrvaške, Češke, Estonije in Slovenije

[56] Danska, Estonija, Finska, Malta, Portugalska,

[57] Avstrija, Baskija, Češka, Hrvaška, Romunija, Slovenija, Španija, Švedska

[58] ENIL se je skliceval na pravno mnenje, ki je bilo predmet predhodne pritožbe varuhu človekovih pravic (417/2018/JN): <https://www.ombudsman.europa.eu/en/case/en/52034>
[Povezava]